Nota van toelichting

Kerkrade, 19 december 2025

Nummer: 25TI082

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 25Rb107

Onderwerp

Wijzigingen subsidieverordening ‘Subsidieregeling Lokale Aanpak Isolatie (LAI)’ en uitbreiding met de Lokale Aanpak Isolatie voor doe-het-zelvers (LAI-DHZ) en voor gemengde verenigingen (LAI-GV).

Beslispunten

Instemmen met het wijzigen van hoofdstuk “Lokale Aanpak Isolatie” en met het toevoegen van de hoofdstukken “Lokale Aanpak Isolatie Doe-het-Zelvers” en “Lokale Aanpak Isolatie Gemengde Verenigingen”;

Inleiding

De Rijksoverheid heeft via de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SpUk LAI) en de Specifieke Uitkering Aanpak Energiearmoede (SpUk EA) middelen beschikbaar gesteld om slecht geïsoleerde koopwoningen te verduurzamen. Sinds juli 2024 heeft Parkstad zo'n aanpak. De Lokale Aanpak Isolatie (vanaf hier: LAI) is tot op heden beschikbaar voor eigenaar-bewoners die moeite hebben om hun woning te verduurzamen. Hierbij ligt de focus op koopwoningen met de slechtste energielabels en een WOZ-waarde onder de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de Parkstadgemeenten. De LAI is naast de reguliere eigenaar-bewoner (doelgroep LAI) ook beschikbaar voor eigenaar-bewoners met energiearmoede (doelgroep LAI-EA). Doordat voor deze laatste doelgroep ook middelen uit de SpUk EA worden toegevoegd aan de LAI, worden zij dankzij een hoger subsidiebedrag in grotere mate geholpen met het structureel terugdringen van het energieverbruik.

In september jl. hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van de LAI in Parkstad. Inmiddels zijn, in samenwerking met de Parkstadgemeenten en de WoonWijzerWinkel Limburg (WWWL), diverse aanpassingen in de bestaande aanpak met bijbehorende regeling doorgevoerd vanwege landelijke ontwikkelingen binnen het Nationaal Isolatie Programma (NIP) en evaluaties binnen de uitrol van het project.

Ook zijn twee aanvullende regelingen uitgewerkt: één voor doe-het-zelvers (LAI-DHZ) en één voor gemengde verenigingen (LAI-GV). Met deze uitbreidingen wordt de doelgroep voor het project vergroot en het uitvoeringsproces verbeterd.

Doelstelling

Vaststellen wijzigingen hoofdstuk “Lokale Aanpak Isolatie” en toevoegen van de hoofdstukken “Lokale Aanpak Isolatie Doe-het-Zelvers” en “Lokale Aanpak Isolatie Gemengde Verenigingen”

Argumenten

Wijzigingen in de bestaande subsidieregeling LAI

De bestaande subsidieregeling LAI is op de volgende punten aangepast:

- Subsidiebedrag verhoogd (doelgroep LAI). Van € 1.300,- naar € 2.300,- bij twee isolatiemaatregelen, eventueel in combinatie met een ventilatiemaatregel. Hierdoor wordt het treffen van twee isolatiemaatregelen gestimuleerd. Dit verhoogde bedrag is voor een beperkt percentage huishoudens beschikbaar.
- Nieuwe mogelijkheid voor het treffen van één isolatiemaatregel, eventueel in combinatie met een ventilatiemaatregel (doelgroep LAI-EA). Bewoners ontvangen tot maximaal € 5.000,- subsidie als meerdere maatregelen niet mogelijk zijn.
- Actualisering gemiddelde WOZ-grens (beide doelgroepen): De gemiddelde WOZ-waarde van de gemeente is gewijzigd van 1 januari 2022 naar 1 januari 2024. De peildatum per woning blijft 1 januari 2022. Hierdoor komen meer huishoudens in aanmerking voor de regeling.
- Verlenging looptijden (doelgroep LAI): Alle aanvraag- en uitvoeringsdata zijn verlengd tot eind 2028.
- Subsidieproces vereenvoudigd (beide doelgroepen): Subsidieverlening en –vaststelling vinden op hetzelfde moment plaats. Het proces is hierdoor vereenvoudigd, zowel voor de bewoner als voor de uitvoerder.
- Uitbreiding subsidiabele activiteiten (doelgroep LAI): Financiële- en ISDE-ontzorging kunnen betaald worden vanuit de subsidie. Voorheen werd deze ontzorging kosteloos aangeboden als onderdeel van de aanpak. Door deze wijziging zijn middelen ontstaan ten behoeve van het stimuleren van een tweede maatregel en worden alleen nog bewoners ontzorgd die het daadwerkelijk nodig hebben.
- Aanvraag ISDE door gemeente (doelgroep LAI-EA): De gemeente heeft de ISDE-subsidie voorgefinancierd voor deze doelgroep. De bewoner stemt toe om de ISDE-subsidie aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) door de gemeente. Deze middelen worden vervolgens opnieuw ingezet ten behoeve van de doelgroep LAI-EA, zodat andere eigenaar-bewoners ook geholpen kunnen worden volgens de beschikbare aanpak.

Deze aanpassingen maken de regeling toegankelijker en beter uitvoerbaar voor inwoners en uitvoerende partijen.

Introductie nieuwe regelingen: LAI-DHZ en LAI-GV

LAI-DHZ

Deze regeling richt zich op eigenaar-bewoners die hun woning zelfstandig (met inbegrip van ondersteuning uit sociale kringen) en dus zonder tussenkomst van een bouwbedrijf willen isoleren.

De subsidie kan worden aangevraagd voor de aanschaf van materialen ten behoeve van de volgende zelfstandig aan te brengen isolatiemaatregelen:

a) schuindakisolatie binnenzijde of zolder- of vlieringvloerisolatie;
b) gevelisolatie binnenzijde;
c) vloer- of bodemisolatie.

- Doelgroep: De subsidie kan worden aangevraagd door eigenaar-bewoners met een bestaande slecht geïsoleerde woning en een WOZ-waarde onder het gemiddelde van de gemeente.
- Subsidie: 100% van het totale aankoopbedrag aan (isolatie)materialen ten behoeve van de uit te voeren isolatiemaatregelen, met een maximum van € 1.300,- per woning.

LAI-GV

Deze regeling richt zich op het isoleren en ventileren in geval van gemengde verenigingen. Dit zijn verenigingen van eigenaren, woonverenigingen en wooncoöperaties (geen woningcorporaties).

De subsidie kan worden aangevraagd voor het door een bouwbedrijf laten aanbrengen van de volgende maatregelen:

a) dakisolatie of zolder- of vlieringvloerisolatie;
b) gevelisolatie;
c) spouwmuurisolatie;
d) vloer- of bodemisolatie;
e) glas-, kozijnpaneel- of deurisolatie;
f) ventilatie.

- Doelgroep: De subsidie kan worden aangevraagd door gemengde verenigingen voor het aandeel koopwoningen van eigenaar-bewoners. De woningen van de eigenaar-bewoners dienen fysiek te grenzen aan ten minste één van de minimaal twee niet of slecht geïsoleerde bouwdelen van het gebouw. Ook zijn er vereisten op het gebied van de WOZ-waarde van toepassing.
- Subsidie: 100% van de kosten van de isolatiemaatregelen (en een eventuele ventilatiemaatregel), na aftrek van het subsidiebedrag dat is verleend op grond van SVVE (Subsidieregeling verduurzaming voor verenigingen van eigenaars), met een maximum van € 1.300,- per slecht geïsoleerde woning.

Beide nieuwe regelingen sluiten aan bij de nationale doelstellingen van het NIP.

Kanttekeningen

<u>Lange doorlooptijd (LAI-GV)</u>

Het verduurzamingsproces binnen een gemengde vereniging kent een langere doorlooptijd. Dit wordt veroorzaakt door verscheidene factoren, zoals relatief lange onderzoekstrajecten, vergunningsprocedures en besluitvormingstrajecten, door de aanwezigheid van meerdere eigenaars met soms andere wensen, behoeften en mogelijkheden. Deze complexiteit staat op gespannen voet met de bestedingstermijn van de middelen vanuit de SpUk LAI, waarvoor in de uitvoering en communicatie met deze doelgroep extra aandacht is.

<u>Aanpassing aanpak(ken)</u>

Ervaringen uit de uitvoering kunnen leiden tot bijstelling van de aanpak, klantreis, subsidiebedragen of verordening. Op het moment dat deze situatie zich voordoet, wordt er een nieuw voorstel met de noodzakelijke wijzigingen aan het college en uw raad voorgelegd.

Financiën

De uitvoering van de wijzigingen en de nieuwe regelingen worden volledig gedekt uit reeds ontvangen Rijksmiddelen.

De gemeente Kerkrade heeft via drie tranches SpUK LAI en de SpUK Energiearmoede in totaal €5.330.199 beschikbaar voor de LAI. Een gedeelte hiervan is specifiek geoormerkt voor eigenaar-bewoners (€ 4.522.774), eigenaar-bewoners met energiearmoede (€ 695.545) en doe-het-zelvers (€ 111.800).

Binnen de kaders van deze Rijksmiddelen is ruimte om de gemeentelijke regelingen te verruimen en aanvullende doelgroepen te ondersteunen met de verduurzamingsopgave.

Communicatie

De communicatie om de (gewijzigde) aanpak(ken) met de bijbehorende verordening onder de aandacht te brengen wordt momenteel nader uitgewerkt in overleg met de WWWL en de betrokken communicatieadviseurs van de gemeenten.

Burgerparticipatie

Trede 1, informeren is hier van toepassing.

Uitvoering

De uitvoering van de (gewijzigde) LAI, LAI-DHZ en LAI-GV wordt regionaal opgepakt door de WoonWijzerWinkel Limburg in nauwe samenwerking met de zeven Parkstadgemeenten.

De uitvoering start per januari 2026. Eigenaar-bewoners, waaronder doe-het-zelvers en gemengde verenigingen, worden door middel van directe en indirecte communicatiemiddelen geïnformeerd over de mogelijkheden om deel te nemen.

De voortgang van de uitvoering en de besteding van middelen wordt gemonitord en met een vaste frequentie gerapporteerd aan de deelnemende Parkstadgemeenten.

Evaluatie

De uitvoering van de LAI, LAI-DHZ en LAI-GV wordt periodiek gemonitord. Maandelijks wordt door de WWWL een verantwoordingsrapportage op adres- en gebouwniveau opgesteld. Daarnaast wordt wekelijks een voortgangsrapportage opgesteld door de WWWL. Ook wordt maandelijks een KPI-rapportage opgesteld. Deze rapportages worden vervolgens gedeeld met de regionale projectleider en de Parkstadgemeente. Op basis van deze rapportages kan voortgang gemonitord worden, bijgestuurd worden waar nodig en kan tevens verantwoording aan het Rijk afgelegd worden over de middelen en voortgang.

Gezondheid en Vitaliteit

Het Isolatieproject Parkstad draagt bij aan het isoleren van woningen met een slecht label en draagt zo bij aan een gezonder binnenklimaat in de woningen.